

Ako používať generatívne modely AI

Generatívne AI modely predstavujú moderný nástroj, ktorý umožňuje vytvárať texty, obrázky, hudbu a ďalší digitálny obsah pomocou umelej inteligencie. Vznikajú učením sa z veľkého množstva dát, aby vedeli generovať nové a zmysluplné výstupy na základe vstupných požiadaviek. Ich využitie siaha od kreatívneho písania cez programovanie až po návrh grafiky či automatizáciu rutinných úloh. Na ich správne používanie je potrebné porozumieť základným princípom fungovania a možnostiam zadávania tzv. „promptov“ (inštrukcií), teda vstupných inštrukcií pre model. Efektívne zadanie výrazne ovplyvňuje kvalitu výstupu a je kľúčovým prvkom pri práci s generatívnou AI. Používateľ by mal byť zároveň oboznámený s obmedzeniami modelov, ako je faktická nepresnosť alebo neschopnosť overovať zdroje. Tento návod slúži ako súbor odporúčaní a upozornení na prácu s generatívnou AI.

Nevkladajte do inštrukcií žiadne osobné údaje, ani iné citlivé a dôverné informácie

- AI model si môže dáta uchovávať a trénovať sa na nich.
- Pomocou škodlivých inštrukcií môžu útočníci z AI modelu citlivé dáta získať.

Správajte sa k modelom AI ako k naivnému dieťaťu

- Vhodnými inštrukciami ho viete zmiašť, alebo oklamať
- Vhodnými inštrukciami od neho môžete vylákať citlivé informácie alebo informácie, ktoré má zakázané prezentovať (napríklad recepty na výrobu nebezpečných látok)

Generatívny model AI nie je to isté, ako internetový vyhľadávač (Google)

- Používajte ho pre inšpiráciu, nie ako zdroj overených informácií a faktov
- Čerpajte z neho námety na zlepšenie štylistiky textu
- Čerpajte z neho námety akými smermi ďalej rozvíjať tému, ktorú spracúvate
- Dohľadávajte a overujte si fakty vo výstupoch z AI na kvalitných zdrojoch s dobrou reputáciou. Je tiež potrebné posúdiť, či odpoveď dáva zmysel. AI dokáže zložiť zrozumiteľný text, no nerozumie jeho významu a súvislostiam informácií. Odpoveď nie je možné považovať automaticky za pravdivú.
- Kvalitu a pravdivosť výstupov môže ovplyvniť útočník zasahovaním do trénovacej sady dát modelu (útok tzv. data poisoning).

Správajte sa zodpovedne a opatrne pri používaní výstupu

- Za prípadné šírenie nesprávnych informácií a škody s tým spojené ste zodpovední vy.
- Kvalita výstupu AI modelu závisí od kvality vstupných dát, na ktorých bol trébovaný.
- Ak generujete kód v niektorom programovacom jazyku alebo príkaz pre správu OS, najprv si dôkladne preverte výstup. Jeho priame použitie môže spôsobiť nežiadané či nečakané správanie systému.
- Grafický výstup môže obsahovať obrázky a médiá chránené autorskými právami.

Ako zaradiť generatívne modely AI do procesu výuky

Vytvorte projekty, ktoré pomôžu študentom naučiť sa vhodným spôsobom pracovať s generatívnymi modelmi AI

- Praktikovať overovanie faktov a reputácie zdrojov.
- Používať AI pre inšpiráciu formy textu a oblastí a myšlienok, ktoré môže študent v rámci danej témy rozpracovať.
- Naučiť sa tvoriť efektívne inštrukcie a optimalizovať ich pre želaný

Využite generatívne AI modely pri rozvíjaní znalostí a schopností študentov

- Využívanie a tréning kritického myslenia pri overovaní výstupov.
- Rozširovanie obzorov v rámci odborných tém, resp. preberanej látky.
- Hravé podanie informácií a vzbudenie záujmu o preberanú látku.

Pomôžte si pri svojej práci

- Inšpirujte sa, akým spôsobom podať preberané učivo pútavo. Experimentujte so spôsobmi podania a zistite, ktoré s vašimi študentmi najviac rezonujú.
- Pomôžte si pri príprave testov a aktivít pre svojich študentov. Nechajte si napríklad vygenerovať diktáty, alebo témy slohov a vyberte tie, ktoré sa vám páčia.
- Zistite, akými ďalšími smermi sa môžete uberať pri prednese látky, aké zaujímavosti sa s ňou spájajú. Tieto si však pre použitím overte v kvalitných zdrojoch.
- Vygenerujte si audiovizuálne podklady pre preberanú látku, napríklad hudobné a vizuálne ukážky rôznych umeleckých štýlov.